

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AİHM'NİN PERİNÇEK-İSVİÇRE KARARI: İSVİÇRE FEDERAL KONSEY ÜYESİ ADALET VE GÜVENLİK FEDERAL DEPARTMANI BAŞKANI'NA AÇIK MEKTUP

Dr. Ferruh DEMİRMEN

Blog No: 6
20.03.2014

Dr. Ferruh Demirmen

24 Şubat 2014

Bayan Simonetta Sommaruga

Cheffe du Département fédéral de justice et police (DFJP)

Palais fédéral ouest
CH-3003 Berne, SWITZERLAND

Sayın Bayan Sommaruga,

Bu mektup, soykırımdan kaygı duyan bilim insanları diye kendini tanıtan bir grubun AİHMnin 17 Aralık 2013 tarihli Perinçek - İsviçre kararına karşı size yolladığı Açık Mektubu çürütmek amacıyla, kaygılı bir vatandaş tarafından sunulmaktadır.

Söz konusu grup 16 Şubat 2014 tarihli mektubunda, soykırımın kanıtlanması kolay olmayan dar kapsamlı bir hukuki terim olduğu ve tarihsel belgelerin ışığında 1915 olaylarının tartışmaya açık bulunduğu yönündeki AİHM görüşüne karşı tavır almıştır. Grup, söz konusu Karar'a karşın, 1915 olaylarının soykırım olduğu konusunda ısrar ederek, sizi de bu Mahkeme kararını yeniden sorgulamaya davet etmektedir. Benim bu mektubum, öne sürülen iddiaların yetersiz ve yanıltıcı olduğunu ortaya çıkarmaya yöneliktir.

Bu bilim insanları Osmanlı İmparatorluğu zamanında Ermenilere uygulandığını iddia ettikleri toplu kıyımın, 1948 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Soykırım Suçunu Önleme ve Cezalandırma Sözleşmesi'nin 2. Maddesindeki tanımlamaya uyduğunu öne sürmektedirler. Ne var ki bu iddia, Sözleşme'nin tek yönlü bir yorumuna dayanmakta ve aslında Ermeni soykırımı tezlerinin ne denli güçsüz olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü 2. Madde, soykırım suçunun oluşması için çok önemli iki koşul getirmektedir:

1) Eylemin kasıtlı olduğunun kanıtlanması,

2) Hedeflenen kitlenin belirli bir ulus, etnik grup, ırk ya da dini topluluğa mensup olması. Söz konusu bilim insanları işlerine gelmediği için bu iki hükmü görmezlikten gelmişlerdir.

Osmanlı devlet arşivleri, Osmanlı teb'ası Ermenilerin 1915 yılında ülke sınırları içinde yer değiştirmeye zorlanması (tehcir) kararının o insanların ırk, din ve benzeri özellikleriyle ilişkili olmayıp sadece o yıllarda birçok cephede aynı zamanda yürütülmekte olan savaş ortamının askeri gereksinimlerinden kaynaklandığını kanıtlayan kesin deliller içermektedir: İsyana kalkışmış silahlı Ermeni grupları düşman güçlerine yardım ve yataklık yapıyor, Osmanlı ordusunu cephe gerisinden sabote ediyorlardı. Bu durumda, hükümetin müdahalesi kaçınılmazdı. Başka bir deyişle Ermenilerin göçe zorlanma nedeni, onların dinlerinin ya da ırklarının farklılığından değil, savaş zamanında çok büyük tehlike arz etmelerinden kaynaklanmıştı.

Anadolunun Batı kesiminde yaşayan Ermeniler göç kararının dışında tutuldular, çünkü onlar bir güvenlik tehdidi oluşturmuyorlardı. Merkezi Hükümetin yerel yöneticilere ilettiği talimatlar, Ermeni konvoylarının göç yollarındayken güvenliğinin sağlanması, yollardaki ve yerleştirildikleri yerlerdeki zaruri ihtiyaçlarının karşılanması için her türlü önlemin alınmasını açıkça belirtmektedir.

http://www.ermenisorunu.gen.tr/english/intro/relocation.html

Bu kararda Ermenilere zarar verme niyeti kesinlikle yoktu; ancak savaş koşullarının yarattığı uygulamayı zorlaştıran kargaşa ortamı ile birlikte gelen açlık ve salgın hastalıklar hem Turk hem de Ermeni toplumlarını etkileyen trajik olaylara yol açmıştır.

Anadolunun Batı kesiminde yerleşik bulunan Ermenilerin tehcirden muaf tutulmaları, 1915 olaylarının dini ya da etnik kökenli olduğu suçlamasını geçersiz kılmaktadır.

Rus arşivleri de tehcir kararının arkasında sıradan dini veya ırksal farklılıkların yatmadığını, yer değiştirme kararı'nın Osmanlı Hükümeti tarafından meşru müdafaa amacıyla tasarlandığını ve trajik olayların toplumlar arası bir çatışma niteliğinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Yukarıdaki faktörlerin göz önüne alınması ile 1948 BM Soykırım Sözleşmesi'nin 2. Maddesinin tüm içeriği ile değerlendirilmesi, Açık Mektuba adlarını koymuş bilim insanlarının geliştirdiği soykırım görüşünü tamamen çürütmektedir.

Bilim insanları Sözleşme'nin 2. Maddesinde öngörülen koşulların bir bölümünü seçip geriye kalanını görmemezlikten gelemezler.

Sözleşme'de bir başka önemli hüküm, 1948 Sözleşmesi'nin 6. Maddesidir: Hüküm, soykırım suçuyla itham edilen kişilerin, ya suçun işlendiği ülkede yetkili bir mahkeme tarafından, ya da her iki tarafın da kararına saygı duyacağı uluslararası bir ceza mahkemesi tarafından yargılanmasını öngörmektedir. Bir başka deyişle, soykırım suçunun doğruluğunun ortaya konması için mahkeme kararı vazgeçilmez (sine qua non) koşuldur. Bu tür yargılamaların örnekleri, II. Dünya Savaşı sonrasında kurulan Nüremberg Duruşmaları ile yakın zamandaki Rwanda ve Srebrenica olaylarını takip eden (ICC) Uluslararası Ceza Mahkemelerinin aldığı kararlardır.

Ancak, bilindiği gibi, iddia konusu Ermeni soykırımı hakkında hiçbir mahkeme kararı bulunmamaktadır. Birinci Dünya Savaşının galibi Britanyanın, 144 Osmanlı ileri gelenini Ermenileri öldürmek iddiasıyla kovuşturmak için kurduğu Malta Mahkemeleri tek bir mahkûmiyet kararı bile çıkartamadı. Yetkili Britanya Savcısı, Londradaki Dışişleri Bakanı Lord Curzona, yargılamak amacıyla tutuklanan Türkleri mahkum etmeye yeterli hiçbir delil bulamadığını Londradaki Dışişleri Bakanı Lord Curzona bildirmekten mahcup oldu. Sonuçta, tüm tutuklular iki yıl süren araştırmalar sonunda serbest bırakılıp özgürlüklerine kavuştular.

Ancak, bilindiği gibi, iddia konusu Ermeni soykırımı hakkında hiçbir mahkeme kararı bulunmamaktadır. Birinci Dünya Savaşının galibi Britanyanın, 144 Osmanlı ileri gelenini Ermenileri öldürmek iddiasıyla kovuşturmak için kurduğu Malta Mahkemeleri, tek bir mahkumiyet kararı bile çıkartamadı. Sanıklar arasında Sadrazam, bakanlar, ve ordu komutanları vardı. Ermeni kaynaklarına dayanan deliller yargılama için yetersizdi; ABD arşivleri de bu noktada bir fayda sağlamadı. Tüm Malta tutukluları yaklaşık iki yıl süren araştırmalar sonunda serbest bırakıldılar.

Demek ki 1948 Sözleşmesinin 6. Maddesi de bu bilim insanlarının soykırım iddiasını çürütmektedir. Bu maddenin pekiştirdiği genel prensip, ne parlamentoların ne de bir grup akademisyenin bir soykırım iddiasını karara bağlama yetkisinin bulunmadığını ortaya koyma olgusudur. Yukarıda da değinildiği gibi, soykırım'ın olabilmesi için yetkili bir Mahkeme kararının bulunması şarttır. Açık Mektubun imzacıları 1948 Sözleşmesi'nde yer alan bu temel kuralı nedense göz ardı etmişlerdir.

Sonuç olarak, bir eyleme soykırım teşhisi konmasında uluslararası temel anlaşma sayılan 1948 Sözleşmesi'nin tüm şartları göz önüne alındığında, soykırım tezi tamamen çökmektedir. Bilim insanları tezlerini saptamak için sözleşmenin sadece bir kısmını kullanma lüksüne sahip değillerdir.

Söz konusu imzacılar, kendilerine Uluslararası Soykırım Uzmanları Birliği adını veren bir grubun 1997 yılında, Osmanlı Ermenilerinin katledilmesini soykırım olarak tanıdığından bahsetmekteler. Olabilir, fakat çok sayıda bilim insanı da aksi görüştler. Örneğin, 1985 yılında 69 Amerikalı tarihçi ve araştırmacı, ortak bir karar alarak ABD Temsilciler Meclisi'ne hitaben yazdıkları, Ermeni iddialarını kabul etmediklerini dile getiren bir bildiriyi New York Times ve Washington Post gazetelerinde yayımladılar. Bu bilim insanları Türk, Osmanlı ve Orta Doğu araştırmalarında uzman kişilerdi, ve bir çoğu, bu girişimlerinin ardından soykırım kararında ısrarcı olanların taciz ve tehdidine uğradılar.

AİHMnin de belirttiği gibi, 1915 olayları üzerinde, tarihçiler ve bilim insanları arasında görüş birliği olmadığı kaçınılmaz bir sonuçtur.

Açık Mektup imzacıları Holokost ile 1915 olayları arasında dolaylı yoldan bir paralellik kurmaktalar. Bu tür benzetme saçma olmakla kalmayıp, açıkça söylemek gerekirse ayıptır. Nazi Almanyasının Yahudileri, devletlerine karşı silahlı bir ayaklanma yapmaya kalkışmadılar, yerli nüfusa karşı şiddet saldırılarına girişmediler, istilacı yabancı orduların

saflarına katılmadılar, Alman ordusunu cephe gerisinden sabote etmeye kalkışıp haince tutum içine girmediler. Onların tek suçu Aryan ırkından olmamaktı; öldürülmelerinin arkasındaki neden, ırkçılıktı.

Osmanlı yönetiminin yer değiştirme sırasında Ermeniler'e kötü davranmakla suçlananları divan-ı harpte yargılamasına karşın, Naziler Yahudilere haksızlık yapmakla suçlanan kişileri cezalandırmadılar. Osmanlının Ermeniler'e yaptığı gibi Naziler, imparatorluğun bir kesiminde yaşayan Yahudileri millet-i sadıka diye rahat bırakmadılar, veya seçkin Yahudilere övgü dolu sıfatları layık görmediler. Ermenileri yıllarca general rütbesi, bakanlık pozisyonu gibi yüksek yönetim kademelerinde kucaklamış olan Osmanlılar, Ermeni azınlık hakkında ırkçı ve aşağılayıcı yalanlar yaymadılar; Ermenileri gaz odalarında yok etmediler.

1915 olayları hakkında ufuklarının genişlemesi için bu bilim insanı itirazcılarının 1919 Ocak ayında Paris Barış Konferanslarındaki Boğos Nubar Paşa itiraflarını ve 1923 Mart ayında Bükreşteki Daşnak Konferansına sunulan Ovannes Kaçaznuni manifestosunu henüz okumadılarsa, okumaları her halde iyi olur. Onlara, gerçekleri aslan ağzından duymak kadar iyi gelecektir. Yarım milyondan fazla Müslüman halkı, Çarlık Rusyası ile emperyal Batılı güçlerin düzme vaatlerine güvenerek kaybedecekleri bir savaşa girişen Ermeni gerillaların elinde can verdi. Ermeni gerillaların Müslümanlara uyguladığı vahşetin sertliğinden, olay yerindeki Rus kumandanlar bile rahatsız olmuşlardı.

Ve Ermeni terörü sadece Müslümanları hedef almamıştı. Türkiyede doğup sonradan Amerikaya göç eden Haham Albert Amateaunun 1989 yılında Kaliforniyada bir noter nezdinde altına imza attığı bir beyanatta ifade ettiği gibi, terör Yahudilere ve hatta silahlı gerilla ile işbirliğini reddeden Ermeni ailelere de yönlendirilmişti.

http://www.sephardicstudies.org/aa3.html

Söz konusu bilim insanları mektuplarında Hrant Dinkin trajik şekilde katledilmesini de soykırım tartışmasıyla ilişkilendirmeye çalışmaktalar, Türkiyenin insan hakları konusunda son on yıllarda en kötüsicile sahip ülkelerden biri olduğunu iddia etmekteler. Bu, Türkiyeye yönlendirilmiş bir karalama saldırısıdır, ve çok üzücüdür. Dink, dengesiz bir fanatik tarafından öldürülmüştü ve katliamın ardındaki olgular henüz tam olarak bilinmemektedir. Dinkin öldürülmesini protesto etmek için 100.000den fazla Türk İstanbul sokaklarına döküldü. Bilim insanlarının insan haklarından söz etmesi özellikle gülünçtür; çünkü, mektuplarının altındaki imza listesinin başında şiddet yolunu seçmiş ve terörist davranışları yüzünden Türkiyede hapse mahkûm olmuş, sonradan hapisten kaçmış olan Taner Akçam yer almaktadır.

Akçam şu anda Ermeni lobisinin himayesinde olup onlardan yarar sağlamaktadır.

İnsan haklarından söz açılmışken, itirazcıların 1973-1991 yıllarında çoğu Türk diplomatı olan 40dan fazla masum insanın canına kıymış olan ASALA/JCAG teröründen hiç söz etmemeleri gariptir. Ermeni kuruluşlarından kaynak temin eden komiteler bu teröristlerin çoğunun savunma masraflarını karşılamakla kalmadı; birkaç önde gelen Ermeni ve Ermeni yanlısı bilim insanı da bu teröristlerin duruşmalarında savunma şahitliği yaptılar. Teröristlerden bir tanesi Fransa hapishanesinden serbest bırakıldıktan sonra Ermenistanda kahraman olarak karşılandı. İtirazcıların insan hakları konusundaki kaygıları işte bu kadar!

Gerçekten, Türk diplomatlarının ve aile fertlerinin ASALA/JCAG terörüne kurban gidişini kaç Ermeni sokaklara dökülüp kınadı?

Türkiye ve Ermenistanın 1915 olaylarının hukuksal nitelenmesinde hemfikir olmadığı bilinen bir gerçektir. Hal böyle iken, mektup imzalayıcılarının Ermenistanı neden uluslararası hukuk kurumlarına başvuruda bulunmaya teşvik etmediklerini merak etmemek elde değil. 1945de kurulan Uluslararası Adalet Divanı, ülkeler arasındaki tartışmaları değerlendirmek konusunda Birleşmiş Milletler camiasının önde gelen hukuk erkidir. UAD tarafından ele alınan bir duruşma bütün tarihi arşivlerin açılmasını, hukuk usûl ve nizamların uygulanmasını, ve delil olarak sunulan belgelerin doğruluğunun kanıtlanmasını gerektirir. Ermeni tarafının yargıdan uzak durmasının tek makûl izahı, ancak yargılama yöntemini arzusuna uymayacak kadar tehlikeli bulduğu şeklinde açıklanabilir.

Ermeni tarafı yargı yöntemi yerine, senelerdir, önyargı ve taraf tutmanın büyük rol oynadığı ve finansal kaynakların yeterince kullanılabildiği, halk arasında propaganda yapma yöntemine bel bağlamıştır.

Ancak, bilim İnsanlarının mektuplarında bir noktayı teslim etmeleri bir nebze ferahlatıcıdır: AİHMnin fikirlerin özgürce ifade edilebilmesi görüşüne katılıyorlar. Bu temel insan hakkı üzerindeki endişelerini yeni keşfetmiş oldukları için iğneleyici davranmamak elde değil. Bu bilim İnsanları yıllardır kendi soykırım tezlerine karşı gelen bilim insanlarının varlığının tahammül görmediği konferanslara katıldılar. Bir Fransız mahkemesi kendi soykırım tezlerine uymadığı gerekçesiyle tarihçi Bernard Lewisi 1995 yılında tazminat ödemeye mahkûm ettiğinde, veya Doğu Perinçek aynı nedenle 2007 yılında İsviçre mahkemesi tarafından hüküm giydiğinde, özgür görüş bildirilmesine kısıtlama getiriliyor diye seslerini

yükselttiler mi? Ve aynı itirazcılar Fransa Senatosu 2011 yılında (sonradan geri çevrilen) Ermeni soykırımının inkârını yasaklayan kararı aldığı sırada neredeydiler?

Bu noktada dikkate değer bir ilave de, söz konusu itirazcıların kendi soykırım tanımlarını reddedenler için kullandıkları inkârcı sözcüğüdür. İnkârcı aşağılayıcı bir deyimdir, ve bu sözcüğün kullanımı akademik nezakete uygun düşmemektedir. Ayrıca kendini beğenmişliğin de işaretidir. Eğer onların görüşüne katılmayan meslekdaşları bu itirazcılara tahrifatçı veya uydurmacı diye adlar taksalar beğenirler mi?

Özetleyecek olursak, 1915 olaylarının soykırım diye tanımlanması, 1948 yılında oluşturulan BM Sözleşmesi'ndeki tanıma uymamaktadır. Soykırım hukuki bir kavramdır, ve politik amaçlarla kullanılmamalıdır. 1915 olaylarında Ermeni tarafının çektiği acılar inkâr edilemez ama, Türk tarafının çektiği acılar da tanınmayı hak ediyor. Olayların üstünden yüz yıl geçtikten sonra iki tarafın da birbirlerini daha fazla suçlamaksızın uzlaşmaya varması ve geleceğe bakması gerekir. Yeni nesillerin soykırım atışmasıyla zehirlenmesine ihtiyacımız yok!

Umarım İsviçre hükümeti AİHM kararını nihai bir hüküm olarak kabûl eder.

Dr. Ferruh Demirmen

About the author:

To cite this article: Dr. Ferruh DEMİRMEN. 2026. "AİHM □□□ PERİNÇEK-İSVİÇRE KARARI: İSVİÇRE FEDERAL KONSEY ÜYESİ ADALET VE GÜVENLİK FEDERAL DEPARTMANI BAŞKANI □□ AÇIK MEKTUP." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2014 / 6. March 20. Accessed October 30, 2026. https://avimbulten.org/public/Blog/AIHM-NIN-PERINCEK-ISVICRE-KARARI-ISVICRE-FEDERAL-KONSEY-UYESI-ADALET-VE-GUVENLIK-FEDERAL-DEPARTMANI-BASKANI-NA-ACIK-MEKTUP

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi

E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır